

**HEGYKÖZSÉGEK
NEMZETI TANÁCSA**
SZAKMAKÖZI SZERVEZET

1117 BUDAPEST, BUDAFOKI ÚT 111.

TEL.: +36 1 413 75 27

E-MAIL: HNT@HNT.HU

SZÜRET 2017.

ÁRPROGNÓZIS

2017. augusztus 14.

A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa, mint a szőlő-bor ágazatban működő államilag elismert szakmaközi szervezet a 1308/2013/EU tanácsi és európai parlamenti rendelet 157. cikk (1) bekezdés c) pont i. és ii. alpontjában foglaltakat figyelembe véve, a 2017. évi szüret jegyében az alábbi árprognózist teszi közzé.

Összefoglaló

A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa a 2017. évi szüretre vonatkozó termésbecslést követően elkészítette szőlőár-prognózisát.

A módszertan alapjait tekintve azonos a 2014. és 2016. években kiadott árprognózisban használttal. Az ideai árprognózis részletesebb, mint az eddigiek, hiszen 13 fajtára, fajtakörre részletezve, borszélelés bontásban tartalmazza a szőlőárakra vonatkozó becslést. Ezt a részletezést a 19/2017. T. határozat alapján a hegyközségektől begyűjtött adatokra alapozva tesszük meg.

A 2017. évi szőlőtermés mennyiségét termésbecslésünkben országosan közel 4,1 millió mázsára becsültük, amely mintegy 2,9 millió hl seprős újbarnak felel meg. Az ideai szüretet megelőző termelői borkészletek nagyságát a HNT által elrendelt rendkívüli készletfelmérés alapján országos szinten kb. 2,5 millió hektoliterre becsüljük.

Hangsúlyozzuk, hogy az itt megjelölt árakat a szőlő tulajdonságainak függvényében különböző pótlékok egészíthetik ki (pl. ha a szőlőből készült bor alkalmas bizonyos, a piacon magasabb értékkel bíró földrajzi árujelzők, fajtanevek vagy márkák használatára).

1. Módszertan

A szőlő árának értékelésekor és prognosztizálásakor az első jelentős problémát magának a szőlőnek a nagyfokú heterogenitása jelenti. A különböző minőségi szinten lévő és eltérő íz karakterrel bíró borászati termékek készítéséhez felhasznált szőlő ára is jelentősen különbözik.

Ezért az egyszerűség és a könnyű értelmezhetőség érdekében az alábbiakban a magyarországi generikus szőlő átlagárak alakulását mutatjuk be az EU-csatlakozás óta eltelt időszakban. Generikus alatt azt a szőlőt értjük, amelyből készített borászati termék nagyon közeli helyettesítővel rendelkezik.

Amennyiben egy borászati termék valamilyen tulajdonságából fakadóan (pl. a szőlőfajta neve és borának jellege, az általa viselt földrajzi név stb.) nehezebben helyettesíthető vagy magasabb hozzáadott értékkel bír, úgy értelemszerűen a készítéséhez felhasznált szőlő ára is magasabb.

Az ár adatok forrása az Agrárgazdasági Kutatóintézet (AKI) által üzemeltetett tesztüzemi rendszer asztali, illetve (2009. óta) földrajzi jelzés nélküli borok készítéséhez használt szőlő árára vonatkozó gyűjtése.

A szőlőtermés nagyságának növekedése a szőlő kínálat nagyságának növekedését eredményezi, amely árcsökkentő hatással bír. Ugyanezt a jelenséget írja le a bortermelés nagysága is. A termésbecslés alapján az ideai év során mintegy 2,9 millió hektoliteres bortermelésre számíthatunk.

A jövedéki szabályok szerint (többek közt) a borkészletek nagyságáról minden bortermelőnek jelentést kell tennie.

Országos szinten két tetszőlegesen választott időpont összesített zárókészlete közötti különbség megegyezik az adott időszak termelésének, exportjának, importjának és fogyasztásának eredőjével.

A HNT által végzett rendkívüli készletfelmérés alapján a 2017. július 31-i készlet nagyságát mintegy 2,5 millió hl közé becsüljük.

Ha alacsonyabb a szüret előtti borkészlet nagysága, akkor a szüretet megelőző időszakban emelkedett a kereslet a borra. Nagyobb értékesítés mellett feltételezhető, hogy a jövedelmezőség is növekszik, amely arra ösztönzi a borászati vállalkozásokat, hogy növeljék kibocsátásukat, vagyis végső soron vásároljanak több szőlőt. Ez pedig a rövid távon rugalmatlan szőlőkínálat következtében növelheti az szőlő árát.

2. A modell

Az alapmodell azonos 2016-ban alkalmazottal, amely a 2014-ben bevezetett árprognózis modellen alapszik. A szőlőárakra elméletileg hatással bíró tényezők felhasználásával egy idősoros ökonometriai modellt alkottunk meg. A vizsgálat a készletek és a bortermelés mennyiségének esetében mutatott statisztikailag szignifikáns kapcsolatot a szőlőárral.

A 2017/2018. borpiaci évben mindez kiegészül a fajtákra, fajtacsoportokra és a borrhégiókra vonatkozó adatokkal. Ennek megfelelően az árprognózis a piacszervezési intézkedésben kiadott képlet szerint készült el.

3. Részletes árprognózis

A HNT Elnökségének döntése nyomán a részletes árprognózist az 1. táblázat tartalmazza.

Az árprognózis nettó (tehát ÁFA vagy kompenzációs felár mentes) árakat becsül. A jobb tájékoztatás érdekében a táblázat tartalmazza a kompenzációs felárral kiegészített árat, valamint a termésbecslés regionális adatai figyelembe vételével becsült hozamértéket is (ezer Ft/ha-ban kifejezve).

A táblázat fajtára vagy fajtakörökre bontva tartalmazza az adatokat. Egyes fajták termelése azonban jellemzően 1-2 borrhégióra korlátozódik, így azokat nem minden borrhégió esetében tüntettük fel külön.

A tramini fajtát a muskotályok (ottonel, sárga, mátrai és hamburgi muskotály) között vettük figyelembe.

A „más fehér/kék fajta” megjelölés alapvetően a vitis vinifera fajtákat jelöli.

		Kékfrankos	CS, CF, M, PN	más kék fajta	rezisztens fehér borszőlő fajta (pl. Aletta, Bianca)	Irsai Olivér	Cserszegi fűszeres	Furmint	Olaszrizling	Szürkebarát	Hárslevelű	Muscat és Tramini	más fehér fajta
Felső-Pannon	nettó ár	101 Ft/kg	89 Ft/kg	99 Ft/kg		94 Ft/kg	105 Ft/kg		66 Ft/kg	107 Ft/kg		69 Ft/kg	69 Ft/kg
	komp.felárral	113 Ft/kg	100 Ft/kg	111 Ft/kg		105 Ft/kg	117 Ft/kg		74 Ft/kg	120 Ft/kg		77 Ft/kg	77 Ft/kg
	átlagos hozamérték*	745 eFt/ha	855 eFt/ha	976 eFt/ha		821 eFt/ha	949 eFt/ha		541 eFt/ha	1 063 eFt/ha		579 eFt/ha	603 eFt/ha
Balaton	nettó ár	87 Ft/kg	86 Ft/kg	66 Ft/kg		102 Ft/kg		127 Ft/kg	91 Ft/kg	96 Ft/kg		96 Ft/kg	71 Ft/kg
	komp.felárral	97 Ft/kg	97 Ft/kg	73 Ft/kg		114 Ft/kg		142 Ft/kg	102 Ft/kg	107 Ft/kg		107 Ft/kg	79 Ft/kg
	átlagos hozamérték*	906 eFt/ha	939 eFt/ha	783 eFt/ha		1 163 eFt/ha		938 eFt/ha	756 eFt/ha	844 eFt/ha		1 012 eFt/ha	757 eFt/ha
Pannon	nettó ár	108 Ft/kg	140 Ft/kg	124 Ft/kg		116 Ft/kg	99 Ft/kg		108 Ft/kg	101 Ft/kg	92 Ft/kg	94 Ft/kg	114 Ft/kg
	komp.felárral	120 Ft/kg	157 Ft/kg	138 Ft/kg		130 Ft/kg	110 Ft/kg		121 Ft/kg	113 Ft/kg	103 Ft/kg	105 Ft/kg	127 Ft/kg
	átlagos hozamérték*	1 160 eFt/ha	1 220 eFt/ha	1 202 eFt/ha		1 180 eFt/ha	1 052 eFt/ha		1 048 eFt/ha	1 133 eFt/ha	898 eFt/ha	920 eFt/ha	1 147 eFt/ha
Duna	nettó ár	90 Ft/kg	90 Ft/kg	83 Ft/kg	64 Ft/kg	116 Ft/kg	77 Ft/kg		81 Ft/kg	73 Ft/kg		70 Ft/kg	73 Ft/kg
	komp.felárral	101 Ft/kg	101 Ft/kg	93 Ft/kg	71 Ft/kg	130 Ft/kg	86 Ft/kg		90 Ft/kg	82 Ft/kg		78 Ft/kg	82 Ft/kg
	átlagos hozamérték*	768 eFt/ha	768 eFt/ha	794 eFt/ha	687 eFt/ha	820 eFt/ha	725 eFt/ha		690 eFt/ha	626 eFt/ha		609 eFt/ha	622 eFt/ha
Felső- Magyarország	nettó ár	88 Ft/kg	94 Ft/kg	84 Ft/kg		102 Ft/kg	76 Ft/kg		78 Ft/kg	101 Ft/kg	87 Ft/kg	92 Ft/kg	72 Ft/kg
	komp.felárral	99 Ft/kg	105 Ft/kg	94 Ft/kg		114 Ft/kg	85 Ft/kg		87 Ft/kg	114 Ft/kg	98 Ft/kg	103 Ft/kg	81 Ft/kg
	átlagos hozamérték*	836 eFt/ha	877 eFt/ha	732 eFt/ha		645 eFt/ha	638 eFt/ha		676 eFt/ha	934 eFt/ha	937 eFt/ha	756 eFt/ha	582 eFt/ha
Tokaj	nettó ár							87 Ft/kg			80 Ft/kg	86 Ft/kg	
	komp.felárral							97 Ft/kg			90 Ft/kg	96 Ft/kg	
	átlagos hozamérték*							660 eFt/ha			658 eFt/ha	675 eFt/ha	

*régións termésbecslés alapján, komp. felárral

4. Az árakat helyi szinten befolyásoló hatások

A táblázatban szereplő árak átlagárakat jelenítenek meg. A tavalyi évre vonatkozóan a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa, szakmaközi intézkedés keretében, a hegybírókon keresztül begyűjtötte a hegyközségi átlagos felvásárlási árakat. Ezen árak alapján határoztuk meg a borrégiós felvásárlási átlagárakat.

A beérkezett adatokat elemezve a HNT hangsúlyozni kívánja, hogy egy adott borvidéken belül ugyanazon fajtára is nagyon eltérő árak alakulhatnak ki a borszőlőpiacon. A pozitív eltérés okaként jelentkezhethet, hogy a magasabb minőséget garantáló szőlőtermelőkkel (pl.: hozamkorlátozás, speciális dűlő, helyi jelentőségű fajta esetén) a felvásárlók egyedi árat határoznak meg és egyedi termelési szerződést kötnek. További eltérést okozhat, hogy a hosszú távú szerződéssel rendelkező termelőknek az átlagárnál magasabb felvásárlási árat fizetnek a borászatok, mivel azok így a szőlőtermelés teljes szakaszában nyomon követhetik a borszőlő termesztését.

Hasonló eltérést okozhat a szőlő érettsége, cukorfoka, botritiszes jellegére fizetett magasabb átvételi ár, mely különösen jellemző a Tokaji borvidékre. Tokaj esetében a három fő fajta átlagárai Tokaj OEM fehér fajtaborokra vonatkoznak.

Az itt megjelölt árakat az időjárási katasztrófák is jelentősen befolyásolhatják az adott borvidéken, termelési körzetben. A téli fagyot a visszajelzések alapján jellemzően jól vészelték át a szőlőtőkék, azonban egyes borvidékeinken és egyes fajták esetében jelentős kárt okozott a késő tavaszi fagykár. Az idei évben néhány borvidékünket az átlagosnál erősebb intenzitású jégkár is sújtotta, ami helyi szinten a szőlő felvásárlási árának további változását vonhatja maga után a fokozott keresleti piaci viszonyok kialakulása miatt.

5. A közeljövő kilátásai

A becslés és a valós terméseredmények közötti különbségeket várhatóan az időjárás alakulása tovább fogja módosítani. A kilátások ebből a szempontból jelenleg inkább pozitívak.

6. Európai kitekintés

Európa négy legjelentősebb bortermelő országában és a szomszédos bortermelő országokban az idei időjárási viszonyok jelentősen befolyásolták a termelési adatokat:

- Franciaország északi területén (Loire-völgye, Champagne, Bourgogne) a tavaszi fagykár okozott károkat (-20 - - 30% átlagosan), míg a déli borvidéken (Languedoc, Provence) a nyári szárazság csökkentette a terméskilátásokat. Itt jellemzően 2 héttel korábban kezdődött meg a szüret az átlagos évjáratokhoz képest, és Franciaország legnagyobb borrégiójában 10-20%-os terméskieséssel számolnak a csapadékszegény időjárás miatt.
- A nagy meleg miatt egész Olaszországban átlagosan 10 nappal hamarabb kezdődik a szüret, mert hamarabb beért a szőlő. Erre nem volt példa 2007 óta. A tavaszi fagykárak és a nyári csapadékmentes időjárás okozta szárazság miatt átlagosan 10-15%-kal kevesebb termésre számítanak a tavalyi évhez viszonyítva. Ez valamennyi termék kategóriát és a legtöbb borvidéket érinti, különösen Észak-kelet Olaszországot.

- Spanyolország területét is sújtotta a Mediterráneumra jellemző szárazság, amit kompenzál az a tény, hogy az elmúlt időszak szerkezetátalakításban megújított szőlőültetvények most kezdenek igazán termőre fordulni. Spanyolország jelentősen csökkent az elmúlt évben a földrajzi jelzés nélküli borok átlagára.
- Németország szőlőterületeit viszonylag megkímélte a tavasz végi fagy. Ausztria ültetvényei, Csehország és Nyugat-Szlovákia szőlőültetvényei viszont már második évben szenvedtek komolyabb károkat.